

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 írt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hónapra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVUPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
 Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonffy-ház
 a városházával szemben

Hirdetések a legnép-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Szociálizmus az Alföldön.

Debreczen, január 31.

Már évek óta folyik az egész kontinensen az a kétségbeesett harc, amely felütvén hydra fejét, megakasztja az egészséges fajlódást, veszélyeztetvén egyúttal azokat a szegényes vívmányokat, miket egy félszázad megfeszített ereje óriási áldozatok árán kivívni képes volt.

Ahány ország, annyi név alatt indult meg ez a háború, mindenütt a társadalmi rend felbomlását tűzvén ki végczéljául és olyan fegyverekkel harcra, a melynek a tisztesség arzenáljából ki nem kerülhetnek.

Nálunk szociálizmusnak nevezik, de csak az optimisztikus felfogás tévesztheti össze a német vagy angol szociális mozgalmakkal.

Mert Németországban pl. hol a gáz, gőz és az elektrom ereje millió embert fosztott meg kenyerétől, úgy hogy a rendbontók egyik vezére szerint: szinte fölösleges már, hogy ott az emberek kézzel szülessenek, legalább a jogosultság látogatásával bírnak ezek a veszedelmes mozgalmak; de nálunk a gyáripár fejlődése nem hogy megfosztotta volna a népet a megélhetés lehetőségétől, hanem inkább ezer meg ezer munka nélkül tengődőnek új tért nyitott a kenyér keresetere.

Ha tehát a magyarországi szociálizmus genezise a fentebbiek nyomán nem azonos a más országokéval, lényegében és céljában sem lehet az és iparkodni fogunk ezt bizonyítani is.

Másutt az éhes, munkájától és polgári jogaitól is majdnem megfosztott helota osztály is agyarkodik a tőke ellen, nálunk ellenben az inséggel küzdő hegylakók türelmesen hegyezgetik a zabot, de az ezer áldással megáldott alföld népe az forr, az háborog.

Vagy talán a szociálalista tarok elfogadásához és megértéséhez bizonyos kulturai érettség szükséges, amelylyel ezek inkább bírnak, mint amazok?

Hát való igaz, hogy az alföldi parasztság valami mohó fogékonyságot mutat új, sohasem ismert tanok iránt; mutatja az is, hogy míg a tótok, oláhok és a ráczok mereven ragaszkodnak orthodox hitük hagyományaihoz, addig az alföldi nép a legnagyobb könnyűséggel kebelezi be magát a sectáknak bármelyikébe, a melyek gombamódra keletkeznek a nagy rónán.

De tudjuk, tanuljuk a történelemből, hogy apostolok és apostoták epen a népek legaljasabb rétegeiből nyerték legelső követőiket; az értelmes osztály gyanakodva fogadta és fogadja ma is az új irányt és jobb érzéseivel ellenkező áramlatoktól távol tartja magát.

Lehetetlen tehát keresni az alföldi szociális mozgalmak okát, a nép fejlettebb

értelmében, de azokban a társadalmi mizériákban sem, amelyek külföldön tényleg egyedüli okai a szociálizmusnak.

De hát akkor mi oka lehet az alföldi parasztság gyakori és a közelmúlt napokban oly megdöbbentő erővel kitört lázongásnak?

Megfeleltünk rá; de először arra a különös jelenségre akarunk utalni, hogy az eddig elfogott izgatók legtöbbje nem is magyar, hanem más honos volt, hogy azok a vérforraló bujtogató röpiratok, a melyek az alföldön szétszóratnak nem is magyar nyelven, hanem németül vagy oláhul szerkesztvék.

Mit jelent ez?

Azt: hogy Magyarországon a szociálizmus ott születik, a hol a nemzeti-ségi izgatások.

Mert ez a lelketlen bujtogatás nálunk nem cél, hanem eszköz, eszköz azok kezében, a kik a magyar államot gyöngíteni akarják minden áron, eszköz azok kezében, kik másnyelvű polgártársainkat a nemzetiségi aspirációk diadalra juttatásának czégére alatt, magyarjainkat pedig szociális viszonyzatnak hazug színbe való feltüntetésével lázítgatják, hogy a társadalmi rendet fenyegető láng ne csak a széleken harapódzék tovább, de az ország szívéből is csapjon fel.

Mi tehát nem vagyunk abban a kellemetlen kényszerhelyzetben, hogy, mint a németek külön törvényt statuáljunk a szociális tanok terjesztői ellen, mert bizton remélhetjük, hogy azok a kormánytól óvatos körültekintéssel fogantatásba vett és a nemzetiségi agitátoroknak veszélytelenné tételére irányító rendszabályok az ugynevezett szociálizmusnak is véget vetnek.

G. U. P.

— Országgyűlés. A tegnapi ülés szónokai mind litterátus emberek lévén, a dolog természetéhez képest komoly ügyszeretettel, a kultuszminiszter személye és programja iránt való megérdemelt elismeréssel törtek lánzsát a magyar nemzeti kultúra fejlesztése mellett. *Thaly* Kálmán, *Bartók* Lajos, s még inkább *Hermann* Ottó postikus szépségeiben gazdag, nemes lendületű beszéddel járultak az idei kultuszbudgetvita sivárságának enyhítéséhez.

Hermann Ottó ismert egyházközpolitikai őszinte radikálizmusában ma is elment az ultima racionioig, a papi javak szekularizálásáig, a mit a néppárt elen legbiztosabb orvosságnak tart. Ettől az előzménytől tenné függővé a katolikus autonómiát. A három litterátus szónok után, egy analfabéta szónok következett, *Vajai* István, aki mai beszédével ismét meggyőzően illusztrálta, hogy azon elemi iskoláink, melyekben ez az államférfi nyerte kiképzését, valóban türehetetlenül primitív intézményei lehetnek a nemzeti kulturának. Ülés végén *Boda* Vilmos interpellált a szegszárdi főgymnasium létesítése iránt. Tolnavármegye jogosult, magasabb kulturális érdekeinek meleg apológiáját rokonszenvenvel fogadta a ház.

— Belföldi hírek. (Olájkaink és azoknak sorsukkal való kibékítése.) E cím alatt egy kicsi füzet jelent meg: írójá Rusztikusz álnev alá rejtőzik, s az oláhság paczifikációjának kérdésével foglalkozik s történeti tapasztalatokból indulva ki, ajánl módot az erdélyi oláhság tu'sulyának megtörésére. A füzet igen érdekes és sok eredeti eszme van benne. A legérdekesebb az, hogy Erdélyben magyar telepítvényeket akar létesíteni az állami birtokokon s a kisajátítandó latifundiumokon. Ezzelre különösen ajánlja a görög katólikus oroszokat, a kiknek számára sürgeti a magyar ritus megadását. — (Államtitkárrá kinevezések.) *Latkóczy* Imre I. II. titkár első államtitkárrá, *Székely* Ignác min. tanácsost pedig aki már Hieronymi alatt szóban volt, ugyancsak a belügynél másodállamtitkárrá nevezik ki. — (Kaas Ivor báró Bonyhádou.) A bonyhádi ellenzéki választók Kaas Ivor bárót léptették fel *Perczel* Dezső belügyminiszter ellen.

— Külföldi hírek. (A czár az autokráciáról.) A czár és a czárné a városok, a semstvok, a kozákok és a Kaukázus képviselőinek 182 küldöttségét fogadták. A czár az egybegyűltekhez többek között a következő szavakat intézte: Mindenkinek tudja, hogy én erőmet drága Oroszországom jólétének szenteltem, de épp oly szilárdan és változatlanul felem tartani az autokráciát, mint bódogult atyám. — (*Giers* utóda.) *Staal* báró londoni orosz nagykövet kijelentette, hogy továbbra is Londonban akar megmaradni. E szerint nincs kizárva, hogy *Siskin* lesz tényleg *Giers* utódja, mivel *Lobanov* herceget magas korára való tekintettel alig fogják kinevezni. — (Forradalom Délamerikában.) Rio de Janeiroben az ugynevezett jakobinusok zajos tüntetéseket rendeztek a rendőrségnek sikerült a tömeget széjjelbontani. Az ismételt összejelkötések alkával többen megsebesültek. A helyzet komoly a tüntetések első sorban a „Brazil“ című lap ellen irányulnak, mely a forradalom alatt elkövetett kihágásokról részletes leírásokat közölt. A tüntetések azonban később a kormány ellen irányultak.

A magyar ipar.

IV.

Az ipari adminisztráció.

A törvény, melyet a nemzet bizalmából, annak képviselői alkotnak, csak abban az esetben válik végrehajtásában áldásossá, ha azok a tényezők, kikre a végrehajtás mint hivatali közegekre bízatik, ha nem is teljes szakértelmel, de bizonyos ismeretével bírnak a különböző rendelkezések értelmével és következményeivel, máskülönben az egész törvény nem leendő egyéb, mint írott malaszt.

Mint minden törvény, úgy az ipartörvény is szakértelmet követel s talán mondanunk sem kellene, miután mindannyian igen jól tudjuk azt, hogy ipartörvényünk nemz. gazdaságunk. közvagyonosodásunk letéteményese, s mint ilyen a szakértelmel és ismeret mellett végrehajtásában előrelátást, a helyi viszonyok és az egyedek, mint az ipari tényezők batáskérének és közben fejlődésüknek ismeretével kell, hogy bírjanak.

Hogy a még életben levő ipartörvényünk is, mely sok és lényeges hibában szenved, melyeket megelőző cikkeinkben igyekeztünk tüzetesen ismertetni, szabadossá lett, egyfelől hezagos intézkedések, másfelől meg a végrehajtó közegek teljes szakértelmének és felületes eljárásának rövható fel. De a felületes eljárás sem rövható teljes mértékben az ipartörvény rendel-

Minták kívánságra bérmentve.

kezései végrehajtásával megbízott hivatalnok hibáján, hanem magában a rendszerben rejlik a baj. Igeus, mert vegyünk csak egy szolgabíró, vagy egy rendőrfőkapitányt, a kik hivatalukban — ha lelkiismeretesen megfelelnek — naponta 8—10 órát töltenek, még ebben az esetben is emberi erőt felülmúló munkát végeznek, csak hogy elintézhessék a közigazgatás különböző ágazataiban előforduló ügyeket. De ha 24 órát töltene is naponta hivatalos teendőik pontos elintézésére, akkor sem bírnának azoknak tökéletesen megfelelni, bármily univerzális genie legyenek is, mert hatáskörük felüli az eddig hozott s közéletünkre betolyó összes törvények mindenikét.

Tegyünk öszinte vallomást, kívánhatjuk-e egy embertől, ha az mindjárt főszolgabíró vagy főkapitány is, hogy a napnak mindenik félórájában beleélje magát hol az egyik, hol a másik törvény szellemébe és mindenikben szakember legyen? Csak nem kívánhatjuk a szolgabírótól, a választás elve s a modern közigazgatás számátalan igényeivel összefort tulterheltség mellett, hogy minden szakmáját teljesen szakszerű avatottsággal ismerje, mint a milyen az 1884. XVII. t.-cz. a midőn a központban, a kizárólag ezzel foglalkozók kezei között is nem egyszer, sőt igen gyakran összebonyolódnak annak amugy is kuszált szálai.

Vegyük csak sorra, mit is kíván az iparhatóság a szolgabíróktól, a városi rendőrkapitányoktól, mint az első fokú iparhatóság képviselőitől és tényezőitől? Külön-külön lajstromot kell vezetniök: az iparosok gyárosok, kereskedők, tanoncok és segédekéről, valamint a munkásokról, a kiadott munkakönyvekről; ugyszintén az ipari igazolványokról és ipari engedélyekről is; vitás ügyekben békéltet, kihágások felett tárgyal s bíraskodik; ipartestületeket szervez, alakít, több rendbeli igazolványt kiad, tanoncokat szerződöt és felszabadit, tanoncok oktatását és a mulasztásokat ellenőrzi, a mulasztásokat megint, megbünteti és ezek felett, a mesterekkel tárgyal, ítéletet hoz; a befolyó díjakat és büntetés pénzeket nyilvántartja és ezekről külön-külön naplókat vezet, hatósági megbízottakat választ és kimutatásokat szerkeszt s mindezekről a másod és harmadfokú iparhatóságokhoz véleményes jelentéseket ad és statisztikát szerkeszt. stb.

E teendők sorozata csak az ipartörvény rendelkezéseinek végrehajtásából kerülne ki de hol a közigazgatás többi teendőinek végtelen sorozata? Hol van az idő és fizikai erő azok

pontos végrehajtására? Jámor óhajtásnak megjárja, de valóságga tenni a jelenlegi rendszer mellett képtelenség. Ha van arra a fizikai lehetőség, hogy a rövid 6 évre biztosított szolgabírók pályájukon minden a szakmájukba, a hivataluknak hatáskörét alkotó törvények alapját képező jogelvek és szakszerű ismeretek tömegébe bele éljék magukat?

Nincs erre lehetőség, s nem képzelünk olyan univerzális tehetségű embert, ki képesítve lenne ezeknek pontos, lelkiismeretes és teljes szakszerűséggel megfelelni.

Csoda-e tehát, ha iparunk, melytől nemzeti közvagyonosodásunk felvirágzását és ezáltal magyar nemzetünk megerősödését és hatalmas térelét várjuk és vártuk, a helyet hogy haladott volna, vissza esett és visszaesésében a kisiparosok nagy tömegét a megsemmisülés örvénye felé egy lépéssel közelebb vitte? Nem, mert magában a rendszerben rejtett és rejlik a hiba, miután oly hivatali közegekre bízott az ipartörvény végrehajtása, kik teljesen tul voltak addig is terhelve, s kik, ha bírnának az ipari téren kellő szakértelemmel és járatossággal, nem rendelkeznek idővel, mely alatt megfelelhessenek annak.

Igaz ugyan, hogy ipartörvényünk intézkedett szakszerű ügyeletről az iparfelügyelők által de ezen intézkedése is épen olyan téves, mint a többi. Téves, mert a magyar ipar nem gézgép, melyet egy regulátorral igazgatni lehet az ötödik szomszédházból is, hanem egy oly szétágazó és a maga nemében külön-külön is fontos nemzetgazdasági tényező, melyet a központból csak papíron, mint a jövő álmoképet lehet igazgatni, de a valóságban le kell oda szállani és a tényezőkkel folytonos érintkezésben kell lenni, hol a munka foly. A sebet nem az írott recept, hanem a kész orvossg gyógyítja meg. Az iparfelügyelők, kik a kisipar terén, minden technikai ismeretek dacára csak tapogatoznak, azzal a pár órai felülvizsgálattal, melyet évenként a statisztikai adatok felülvizsgálata tordítanak, kerántsem orvosolják azokat a sebeket, melyeket kisiparosaink a versenyben kapnak, mert sem idejük, sem teljes szakképzettségük arra nincs hogy behatóan tanulmányozva a kisiparosok nagy contingensének kívánalmait s azoknak a helyi s országos viszonyokkal megegyező javaslatokat tehetnének.

Iparügyünk adminisztrációjának rendszeren mulhatatlan változtatni kell s megvagyunk gyözdöve, hogy a törvény szőnyegen levő átalakítása hatatosan fog ezen irányban is intézkedni.

Hogy azonban milyen irányban lenne az üdvös és célra vezető, az iparfelügyelők, mily alakban teljesíthetnék áldásosan magasztos hivatalukat? szerény nézetünket és javaslatainkat a következő cikünkben fogjuk elmondani.

Vánts György.

Városi közgyűlés.

— január 31.

A város törvényhatóságának a folyó évben tartott első bizottsági közgyűlése iránt a városatyák nagy érdeklődést tanusítottak. A gyűlés terem a közgyűlés megnyitása előtt szépen megtelt; tömött sorokban foglaltak helyet a városatyák a zöld asztalok mellett. De már maga a tárgy sorozat is méltán felkölthette az érdeklődést, mert a jelentéseken kívül oly fontos ügyeket is jelez, melyeknek egyike-másika belenyul városunk jövő fejlődésébe és melyeknek kedvező elintézése rég érzett szükség. Ilyen különösen az Egyháztér rendezésével szoros kapcsolatban levő Stenczinger-ház megvételi ügye; nem kisebb fontosságú az utcák elnevezésének és a házszámozásnak ügye, valamint a Kisuj-utca torkolatának rendezése, illetve a vargaszta kiépítése.

A közgyűlést gróf De g e n f e l d József főispán 9 órakor, üdvözölvén a v. bizottságot, megnyitja és a tárgysorozatban foglalt ügyek tárgyalása előtt megemléskszik Fráter Imre haláláról, ki a város közügyei iránt mindig önzetlen érdeklődést tanusított és azok érdekében lelkesedéssel és buzgalommal, közremunkálkodott.

Indítványozza tehát, hogy a város törv. bizottsága e nagyérdemű tagjának hála fölött a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét és intezzen az elhunyt családjához részvétiratot.

A közgyűlés ez indítványt egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés ezután áttért a tárgysorozatban foglalt ügyek tárgyalására. A polgármesternek múlt év november és december haváról szóló jelentését a város ügyeirel, melyet lapunk annak idején közölt, tudomásul vette.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök, Dániel Ernő keresk. ügyi miniszter, Perczel

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Téli világ.

Az utcákon hó, a háztetőkön hó, az eresz alatt didergő madarak, az ablakon szeszélyes alaru virágok, — ez a tél! Nagy bundában, feltürt gallérral járnak az emberek, kamásliban a kis leányok s a platzon áldogáló fiakkerosok bajuszát megüli a zuzmara. Szép a tél, kedves a tél!

Az hozza az utcaszegletekre a lepedő nagyságu plakátokat, melyek szerint:

„Ma itt fánkestély lesz!”

„Holnap ott bál!”

„Holnapután emitt hangverseny!”

„Azután idejőjjünk kérem, itt zártkörű felsülési verseny tartatik!”

Hideg szomszédságában e mulatságra csalogató plakátok mellett csendesen huzódnak meg a város hirdetőmennyé, melyek szerint:

Kebelszerke közhírré tétetik, hogy a háztulajdonosok az egész tél folyamán haragba legyenek a hóval s azt meg ne tőrjék se a házuk udvarán, se a város utcáin, essék bár a hó hajnalban, vagy hajnal előtt.

Az újágokban a napihírek rovata szinte felírásúl.

„Esik a hó“ . . írja az egyik lap.

„Befujta az utat“ véli a másik.

„Havazás mindenfelé, — az északi sarktól a déli sarkig“, — tóditja a harmadik.

Aztán sorba jönnek az elrekedt vonatok, a berekedt tenoristák, a kirekedt korhely fér-

jek; egyszóval a tél megteszi a magát s új-ságotat magáról.

Szép a tél, kedves a tél!

Valahonnét a nagy Duna mellől fel-fel-támad néha egy kis kölyök szél. Bzonyosan az apja unszolja, hogy tegyen körutat a nagy világban ne lebzseljen mindig odahaza. Feltámad mondom, mire hozzánk ér, már egészen létfiasan dühöng. A nagy ut megaczelozta az erejét s rátanította, hogy goromba legyen. — Sirva, jajongva szaladt végig a város fölött; megkocczant minden ablakot s folytós öleléssel halálra dermeszti a zuzos fákat. Olyan jó hallgatni a dudorászását meleg szobában a kályha mellett! Az embert álmokba ringatja s el is alaltatja mint a jó dajka a csecsemőt.

S reggel midőn az álmódsból felébredtünk, halljuk ám, hogy a vihar összekuszálta a telefondrótoakat, elcsapott egy pár sarki lámpát a helyéről s a házak tetejéről leszedte a cserepet.

Milyen multság hellani ezt annak, a kinek semmi köze a telefondróthoz, a ki nem reflektál a sarki lámpákra s a kinek nincsen s nem lesz háza afölött.

A föld alatt mindegyikünknek lesz majd egyszer, de az abba való költözködést huzzuk halasztjuk, mert az a ház gyászos, sötét s hideg.

Szeretem a telet, ezt a fagyasztó kemény vitét. Édes öröm az a szívemnek, ha a hó-pelyheket arczomba vágja a zimarkó, hogyna lépteim alatt csikorog a hó. A nyár bágyaszt, a tél felfrissít. A szobában is, a jégen is. Ah, a jég! Mindennap ott ügyelgek künn a jégen. Nem a verkli szomorú hangja csal engem oda,

nem! A verkli a jégen is, a földön is csak verkli. Unalomig boszantó portéka, kártékony a föltre. El kellene tüzelní mindet.

Ott állok, áldogálok a jégpálya szélén, mint Petőfi szerelmes legénye a tó partján a szomorufüz mellett. Nézem, lesem az érkezőket, a szöszkehajú, baba arcu kisasszonykákat, — kik nem fének a jégtől.

Kipirul az arczuk, a szemük lángot vet a mint merész repüléssel végig siklanak az aczélik padimentumon.

Nyomukban a gavallérok, éhes pókok a zümmögő piczurka bogárkák után. A bogárkák hanczurozva siklanak majd erre, majd arra, — mindenáron kiakarják kerülni az üldözőiket — s imhol véletlenül mégis karjukba szaladnak. Nem tehetnek róla, az az átkozott koresólya az oka mindennek, mely szalad gyorsan és sebesen s a nagy sietségben az sem tudja hova.

Mennyi edes pillantást lát, mennyi szerelmes szót hall az a jég! Én onnét a partról tudom, hogy látja, tudom hogy hallja s vele együtt örülök ennek magam is. És nem bántja az s-mmit, ha a koresólyák éle beleszalad a testébe s felboronálja azt. Gyönyört érez olyankor, mikor belehasít egy-egy halifax, a melyet parányi piskóta láb irányít. A szerelme szárnyas angyalkái röpkönsnek ott a párok körül. Fölöttük köröztük mindenütt. Leheletükkel melengetik az arczukat, büvösen csengő szavuk hozza forróbb dobogásra a sziveket. S ezt a tündéri harmóniát meg-megzavarja a verkli nyikorgó hangja, a mint csuszató lassu tempóban rákezd, hogy: „Minek is a szerelme a világon?”

Figura.

Dezső belügy, és dr. Wlassits Gyula vallás és közoktatásiügyi minisztereknek kinevezéséről értesítő leiratait a közgyűlés örvendetes tudomásul veszi és úgy b. Bánffy miniszterelnököt, mint a kabinet többi új tagjait egyenkint feliratban üdvözi.

Az árvaszéki végzések kézbesítésére vonatkozó min. leiratot a közgyűlés tudomásul veszi.

Százezer forint kölcsön a ref. egyháznak.

A helybeli ev. ref. egyház, hogy mint fentírtó testület a város által felsőbb leánynevelés céljaira tett 100,000 frtos alapítványnak 5%-os kamatát kaphassa meg, miután takarékpénztárban való elhelyezés mellett a tőke csak 4 1/2%-ot jövedelmez, — azzal a kéréssel fordult a városhoz, hogy a tőkét jelzálogi biztosíték mellett adja át kamatoztatásra a felsőbb leányiskolát fentartó testületnek.

A városi tanács a jog- és pénzügyi bizottsággal egyetértőleg a kérvényt azzal a javaslattal terjesztette a mai közgyűlés elé, hogy mivel ezen alapítványnak belügyminiszteri rendelet következtében csak kamatai bocsáthatók, a kérvényező egyház rendelkezésére, a kérelem nem teljesíthető.

Ehelyett azt a megoldást indítványozza kamatjövdelem emelése céljából, hogy a közgyűlés tegye át a 100,000 frt tőkét az alapítványi pénztárba s rendelje el, hogy jelzálogi biztosíték mellett magánosoknak adassék kölcsön.

Jóó István nem fogadja el a tanács javaslatát, bár a tanács részéről teljes jóakaratot lát; de nincs kimondva, hogy mikor kezdődik a kiveendő 100,000 frt jövedelmezősége.

A kiadás ellen semmi akadály; az egyház törekednék, hogy az összeggel minél nagyobb jövedelemre tegyen szert. Kéri, hogy adassék ki a 100,000 frt az ev. ref. egyháznak, kölcsön gyanánt, mert ha magánosoknak ad a város nagyobb jelzálog-kölcsönt, a gazdag debreczeni ev. ref. egyháznak, mely elég garanciát nyújt, kiadható az említett összeg.

Gróf Degenfeld József: A tanács intenciója az, hogy mint külön alap kezeltessek és a lehető legmagasabb kamatot jövedelmezzenek többet az egyház sem tudna tenni. — A kiadás ellen jogi akadály áll fenn.

Szabó Kálmán csatlakozik Jóó Istvánhoz.

Márk Endre felvilágosítást kért, hogy mi az a jogi akadály, melyről az elnök főispánur említést tett; erre

Abrahám László t. főügyész a szükséges felvilágosítást megadván, Márk Endre fölemlíti, hogy jogi akadály nem áll fenn; azt ajánlja, hogy adassék ki a teljes összeg, természetesen, megfelelő jelzálog-biztosíték mellett.

Abrahám László, Vértessy István a tanács javaslata mellett szólanak.

Dr. Bakonyi S. pártja az összegnek az egyház részére való kiadása iránt tett indítványt.

Dr. Kola János óvni akarja a közgyűlést, nehogy jogi hibába essék. Az alapító levél szerint az alapítvány a város kezelésében tartandó; ha a város kiadja az összeget, az csak kölcsön lehetne, melynek visszafizetésére határrnap lenne kitűzendő a kiállítandó kötvényben. A tanács javaslatát pártolja.

Id. Csanak József a jog- és pénzügyi bizottságnak a tanácsával egyező javaslatát pártolja.

Elnök föltevén a kérdést, hogy a közgyűlés elfogadja-e a tanács javaslatát, 64 bizottsági tag mellett, 39 pedig ellene szavazván, a közgyűlés a tanács javaslatát 25 szótöbbséggel elfogadja.

Az állomás kibővítése.

Annak az ipari, kereskedelmi, közforgalmi és városi építészeti szempontból nagyszabású építkezésnek anyagi támogatását, melyet a kereskedelemügyi miniszter a helybeli pályaudvar kibővítésével tervet, még tavaly megajánlotta a városi közgyűlés, midőn a szükséges földterületek ingyen átengedését megszavazta.

A szükséges területek átadása felett az 1886. XXII. t. cz. 110. és 164. §§-ai értelmében

ben való névszerinti szavazást ma ejtette meg a közgyűlés.

Magánosoktól beszerzendő és átadandó a vargakerti 5039, 5040, 5049, 5050, 5052, 5053, 5054 tkvi hrsz. földekből együtt 496 □-öl terület.

Átadandó továbbá a nánási vasut kiágazásánál az agyagzödrökből a pálya mindkét oldalán összesen 1094 □ öl.

Az 5685. I—20. telekkönyvi hrsz. alatt Debreczen város tulajdonánál bejegyzett u. n. Istopály laposból 6 hold 592 □-öl;

a népkertből és a mellette lévő területből 1 hold 32 □-öl;

a légszázgyár területéből és a szomszédságában fekvő 5685. I—22. tkv. hrsz. alatt; városi területből 832 □-öl; és végül

a pályaudvar nyugati végén a Vargakert és lévai vasut által határolt városi birtokból 14 hold és 1200 □ öl.

Összesen tehát 23 hold 1046 □-öl területre van szükség.

Ennek névszerinti szavazással való átadását egy korábbi közgyűlési határozat alapján javasolja a tanács.

Simonffy Imre kir. tau. polgármester ajánlja az ügy kedvező elintézését.

A névszerinti szavazást megejtve, a vasuti állomás bővítésére szükséges földterület átadása mellett (a tanács javaslata) szavazott 115 bizottsági tag ellene senki. Így az összes bizottsági tagok abszolút többségénél többen szavaztak az átadás mellett.

Városi alapítványi és árvapénzek elhelyezése.

A bizottsági tagok felelősségével jár az arról való gondoskodás, hogy mimódon és hol helyeztessenek el a gyámpénztárban felgyűlt törvényes biztosíték mellett ki nem adhatott pénzek.

Ennek meghatározása időről-időre szokott történni.

Ma erre is rákerült a sor.

A tanács azt javasolta, hogy a gyámpénztárnak és alapítványi pénztárnak ilyen pénzei fele részben a debreczeni első takarékpénztárban, másik fele részben pedig egymás között egyenlően megosztva a helybeli Ipar- és kereskedelmi bankban, az Alföldi takarékpénztárban, a takarékszövetkezeti bankban és a Közgazdasági bankban helyeztessenek el, melyek mind megbízható pénzintézetek s nyilatkozataikban kielégítő föltételeket szabtak meg.

A gyámpénztár letételei egyszintén a házi pénztár pénzei is az első takarékpénztárban helyeztessenek el, utóbbiakra nézve feljogosítandó lenne a tanács, hogy kivételes esetekben más-ként is intézkedhessék.

Az elhelyezés időtartama 1897. július 1-ig terjedne.

Ez ügynek a gyámtörvény értelmében szintén névszerinti szavazással kellvén megtennie, elnöklő főispán a névszerinti szavazást elrendeli.

Dr. Bakonyi S. nem fogadja el azt az arányt, melyben a pénzek elhelyezése a pénzintézeteknél, a tanács által kontempláltak, mert ha egyenlően hitelképesek a pénzintézetek, egyenlő arányban kell elhelyezni a pénzt.

Dr. Bakonyi S. nem fogadja el azt az arányt, melyben a pénzek elhelyezése a pénzintézeteknél, a tanács által kontempláltak, mert ha egyenlően hitelképesek a pénzintézetek, egyenlő arányban kell elhelyezni a pénzt.

Gróf Degenfeld József főispán ezt a felvilágosítást adja, hogy a tanácsjavaslatban nem az foglaltatik, hogy valamennyi említett pénzintézetet egyenlő hitelt élvez, hanem az, hogy valamennyi pénzintézetet egyenlően jó hitelű.

Erre a névszerinti szavazás megejtve, a tanács javaslatát 87 szével 15 ellenében elfogadta a közgyűlés. Jövőhagyás végett a m. kir. belügyminiszterhez fölterjesztatik.

Kis-uj-utca elejének rendezése.

Kis-uj-utca elejének rendezése és a vargaszin helyén új épület előállítása tárgyában közelebb tartott több rendbeli tanácskozások után a tanács elhalasztási (de csak rövid időt kérő) javaslattal lépett a közgyűlés elé.

Ugyanis, miután a fontos ügy bővebb tárgyalást igényel (erre pedig a különféle újabb felvetése óta nem volt ideje a tanácsnak), bejeleni, hogy a f. évi márcziusi rendes közgyű-

lésre fog ténnyeljárni, építési tervekkel és költségvetéssel felszerelt konkrét javaslatot be-terjeszteni.

A közgyűlés a tanács ez elhalasztási javaslatát tudomásul vevén, utasítja a tanácsot, hogy ez ügyben a márcziusi havi közgyűlés elé konkrét javaslatot terjesztszen.

Miután tudomásul vette a közgyűlés a t. főügyész félévés jelentését a város jogügyeiről és a városi árvaszéki félévés jelentését, sorba következett

A Stenczinger ház megvétele.

Lassanként majd csak megérjük már, hogy a Stenczinger házat megszerzi a város.

Elvileg ezt már novemberben elhatározta. Míg ma a tanács javaslata alapján a megvételhez szükséges fedezetről tanácskozott.

A tanács javaslata oda irányul, hogy az egyháztér rendezése és városunk szépítése céljából való megszerzése a Stenczinger háznak kölcsön útján eszközöltessék; úgy azonban, hogy a vételár felerésze a ház tiszta jövedelméből és a takarékszövetkezeti által e célra megszavazott 10000 frtnyi összegből, másik fele részben pedig a szepitési és kisajátítási pénztárból fedeztessék; vételár letörlesztéséig pedig a Stenczinger ház lebontásáig melóztessék, de e ház és a csapó-utcai bank épülete közt addig is utca nyitassék.

E határozat végrehajtható csak akkor lesz mikor a szepitési és kisajátítási alap létesítése végett szerkesztett s már felsőbb jóváhagyás végett felterjesztett szabályrendelet megerősített.

Márk Endre hosszas, alapos indokolás után ugy maga, mint dr. Kola János, Csanak József és dr. Szikszay Szabó József biz. tagok nevében a következő indítványt nyújtja be:

„A Stenczinger-féle ház haladéktanul kisajátítandó, esetleg megvásárlandó s ennek a főszámvévi hivatal által megjelölendő módon bizatik meg, hogy a kisajátítási összeg avagy vételár, a takarékszövetkezeti által felajánlott tízezer forint és a szepitési és kisajátítási pénztár egyéb minden más kiadást megelőzőleg e célra fordítandó jövedelmeiből térítessék vissza s ennek megtörténtével a ház azonnal bontassék le.“

Abrahám László t. főügyész nem tartja a város fejlődésére nézve szükségesnek, hogy a város okvetlenül adósságot csináljon, mert ez visszafelődést jelentene. Azt indítványozza, hogy míg a szepitési szabályrendelet jóváhagyva visszaérkezik, vegye le a közgyűlés napirendről e kérdést és utasítsa a tanácsot, hogy az említett szabályrendelet visszaérkezése után tegyen konkrét javaslatot e közgyűlésnek.

Jóna Dániel a mellett van, hogy sajátíttassék ki a Stenczinger-ház, de nem kölcsönvett pénzből; hanem hagyassék meg 10 évre, a mig adományokból, a szomszédok hozzájárulásából és egyéb jövedelmekből elég alapja lesz a városnak a kisajátításra. A tanács javaslatát nem pártolja.

Dr. Kola János szól a város haladásáról és az nem egyeztethető össze a tanács javaslataival, mely sok időre visszavetné a város fejlődését. Ajánlja Márk Endre indítványának elfogadását.

Békessy László a tanács javaslatát mellett szól. — Szentesi János azt mondja, hogy hagyassék helyén a Stenczingerház mert nincs pénz Ármós Bálint az Abrahám László halasztási indítványát pártolja; Simonffy Imre bővebb tanulmányozás végett visszaadni kívánná a tanácsnak.

Márk Endre előbbi indítványát a következőleg módosítja: mondja ki a bizottsági közgyűlés hogy:

A Stenczinger-féle ház kisajátítására esetleg megvásárlására a tanács oly módon bizatik meg, hogy a kisajátítási összeg avagy vételár, a takarékszövetkezeti által felajánlott tízezer forint és a szepitési és kisajátítási pénztár egyéb minden minden más kiadást megelőzőleg e célra fordítandó jövedelmeiből eszközöltessék s mihelyt az lehetővé lesz: a ház azonnal bontassék le.

Jóó István az elhalasztás mellett van; Ábrahám László, Ármós Bálint ismételt felszólalásai után elnöklő főispán szavazás alá bocsátja a külöfélé indítványokat és pedig első sorban Békessy László indítványát, hogy az ügy mindaddig, míg égető szükség nem parancsolja, vétessék le a napirendről. Ez indítványt a nagy többség elvetette.

A főügyész elhalasztási indítványát a többség elfogadja. Ehez képest az ügy a tanácshoz visszatétetik.

Zsigmondi Béla kufuró ajánlatára, hogy a nem sikerült ártézi kut helyett a kut csövezete oldalának kimetszésével megkísérlené a már megfúrt kutat jóízű szivattyus kuttá atalkítani, a tanács pártoló javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, melyet a közgyűlés elfogad.

Az utcák új elnevezése és házszámozás.

Dr. Kollá János és dr. Balkányi Miklós biz. tagok a városi biz. tagok értekezletéből kifolyólag az utcák új elnevezése és a házszámozás tárgyában tett indítványára a közgyűlés arra utasította a tanácsot hogy a májusi közgyűléshez ez ügyben konkrét javaslatot terjeszsen be.

A bor-, sör- és pálinka-mérések zár- és nyitó óráira vonatkozó szabályrendeleti javaslatot a közgyűlés úgy általánosságban, mint részleteiben megjegyzés nélkül elfogadta.

A közgyűlés ezután tudomásul vette az igazoló választmány jelentését és a polgármester ajánlatára bevette tagokul: a jog- és pénzügyi bizottságba Nagy Ferencz ügyvédet; a gazdasági bizottságba Hutfilisz Kázmért, Buday Sándort, Jámbor Istvánt, Vársáry Istvánt és az építészeti bizottságba Szikszay Lajost és Berger Jenőt; a rendőri és katonai bizottságba Fried Emilt; a statisztikai bizottságba Márton Imrét és Tárkányi Pétert; a színházi bizottságba pedig saját kérelmére: Rickl Gézárt.

A látogató bizottságot a közgyűlés következőleg alakította meg: Elnök: Király Gyula, pótelnök: Buzás Elek; hatósági intéző: Kálmánchey Mór, pótintéző: Végh Gyula. E bizottságba a főispán kinevezi becsülökké: Koszorus Lajost, Békessy Lászlót és Buzás Elekot, pótbecsülökké: Váczy Jánost, Jámbor Ferenczet és Polgári Andrást. Állatorvosokká: Axmann Gyulát és Cseh Jánost.

Elnöklő főispán ezután a közgyűlés tárgyalását holnap reggel 9 óráig felfüggeszti.

A szerelmes káplán.

Nagy békétlenség uralkodik a római katolikus hívők között Békés-Szent-Andráson. A békétlenség újabb keletűs bizonyos puhatólások nyomán keletkezett, a melyeknek az a megdöbbentő fölfedezés volt a forrása és indító oka, hogy a község ünnepeit fiatal papja, Tarnay Károly káplán, egy éjszaka nyomtalanul eltűnt a parokhiáról.

Tarnay Károlyt, ezt a jókedélyű, érző szívű, mulatni szerető fiatal papot, kit társadalmi körünkben kedves modoráért nagyon szerettek, — csak nemrég helyezték át Debreczenből B.-Szt.-András községbe.

Mint hogy a fiatal, daliás növésű segédpapnak számos tisztelőjén kívül egy pár ellensége is volt a faluban, az istenfélőbbek gyanakodni kezdtek valamely sötét büntény után kutattak, mint a melynek a káplán áldozatául eshetett.

Hajmeresztő verzők keringtek a nép körében a káplán meggyilkoltasáról, elraboltasáról s voltak, a kik tudni vélték hogy a parokhia alatt évszázados kaszatömlőcz van titkos lejáróval és hogy a fiatal segédpap ide lökték be a gyilkosok.

Napokig tartott a legizgatottabb kutatás a káplán nyomai után. Tüvé tették az egész parohiát, az udvart, a pinczehelyiséget a templomot egészen a harangokig, de Tarnay segédpapnak hírét sem találtak sehol.

Végre szétnéztek a szobában is. Remegő kézzel turkáltak a sárga levelű régi könyvek között: hátha találának valami utbaigazító

írást, vagy valami odarejtett véres tört, a mi a relytélyes eltűnésre némi világosságot vehetne. S ezuttal csakugyan helyes uton jártak, mert a legokosabb paraszt egyházférfi, a ki a kutatást vezette, rövid lapozgatás után egy mánkü nagy egyiptomi álmoskönyvben, visszahőkölt mintha megszúrták volna az orrát s kellemetlen meglepődéssel odaszólt a társsinak:

— Haj, Haj! Ezek illatos levéleké...

— Az ám! Jegyezte meg a szomszédja Nagyvárad postájának a bélyegével...

— Olvassa föl kend szaporán, mi van azokban a levelekben! Szólt a legtűrelmetlenebb kutató.

— Ezek a levelek azt mondják, hogy: „Keresd az asszonyt.“ Jegyezte meg a falu véne. De felolvasni nem szabad. — Gyertünk innen!

S becsapta a könyvet.

Alig távoztak el parokhiáról, megérkezett a faluba a káplán híre is, Nagyváradról. Hihetetlen hír volt. Arról szólt, hogy a békés-szent-andrási káplán megszöktetett onnan egyszázpzs időleányt és pedig abban a huszonnégy órában, a melyben a párokhiáról eltűnt.

A hírt tegnap pozitív bizonyossággal újabb hír követte: Tarnay káplán az egyház kötelékéből kilép, postatiszt lesz és nemsokára oltár elé vezetni a menyasszonyát.

Farsang.

* Iskola bál. A debr. izr. ifjuság által az izr. iskola felszerelésére 1893. február hó 20-án a „Bika“ szálloda dísztermében zártkörű „Iskola Bál“ tartatik. A meghívót a rendezőség nevében kibocsátották: Dr. Hütter Károly b. b. elnök, Radó Sándor b. b. alelnök, Dr. Moskovitz Miksa b. b. alelnök. Dr. Reichardt Manó b. b. jegyző, Kohn Lipót b. b. ellenőr, Reiner Mór b. b. pénztárnok. Beléptijegy személyenként: 1 frt 50 kr; család-jegy: 3 frt 50 kr. Páholy 5 frt. — Páholyba lépőknek nem kell személy-jegyet váltani. Jegyek előre válthatók: Schwarz B., László Albert, Békés Lajos és Boros Testvérek üzletében. — Kezdeté esti 8 órakor. Páholyok előjegyezhetők: Schwarz B. üzletében. Felüfizetéseket köszönettel fogadjunk s hírlapilag nyugtázzunk.

Színház.

* A pálinka. Zola írt egy verizmussal terhes regényt mások elrettentő példájára (ugy a pálinka ivástól mint a verizmustól). Könyve óriási sikert ért el irodalmilag is, de — mondják — a párizsi nép körhely részének megdöbbentésében is. Ezt a hatást a színpad közvetlenségével még fokozni törekszik a drámának nevezett életkép szerzői Burnach és Gastineau. Megrázó jelenetek tárulnak elénk a 8 képből; minden drámai egység, összefüggés és igazság nélkül ugyan, de megrázó valósággal tűnnek fel és el a párizsi nép élet laza erkölcsű csoportjai. Maga a „hős“ egyáltalán nem drámai alak: Kupó ur tapig becsületes, józan munkás, ki semmi erkölcsű összeütközésbe nem keveredik sem magával sem mással, hanem egy épület állvány össze dőlnek szánalmas áldozatává lesz, elbetegeskedik és munkaképtelenségében pálinkázni kezd. Ezt ugyan csak erkölcsi erejének elpusztulása után cselekszi, de azért persze hogy kórház tölteléké kell aljasodnia. 16 ezendő története foly — persze csak néhány kiszakított képből és elbeszélésekben — előttünk le; ez időből 9 év a pálinkázásnak időszaka, miből semmit sem látunk csak a kórházból hazakerülő Kupónak utolsó beszámíthatlan ballépést és ebből csak halálfutóját a népdarabnak e zárójelenete mély hatása. Tapolczi a nagy erővel játszott meg szerepét. Utolsó jelenete igazán borzasztó volt kegyetlen naturalismusával. Ötször hívta ki őt a házat félig megtöltő közönség. Mellette hatással játszott még Cserni B. (Zservéz), de az összes szereplőket s a rendezést dicséret illeti. Vasárnapi vagy pénteki népelőadásra még alkalmas ügy tárgyánál mint énk előadásánál fogva is ez életkép; de más napokon másorra tűzése nem szerencsés kísérlet.

NAPI HIREK.

— Tisztiorvos a külterületeken. Szegeden a tanyákkal sűrűn beépült terjedelmes pusztákon, melyeken körülbelül 30,000 ember lakik, az újabb időben mintaszerű ugynevezett kulturtelpek létesültek. Iskolák, orvosi, rendőrkapitányi hivatalok vannak ott elhelyezve, de lakik ott pap is, szülésznő is. Annál mostohabb módon gondoskodott még Debreczen város a külterületeken lakók, kiknek száma pedig meghaladja a 12000-et. Igaz, hogy Debreczen viszonyai nem hasonlíthatók egészen Szeged viszonyaihoz, ahol a tanyarendszer nagyon kifejlődött és a hol több ezer kis gazda álladón tanyákon lakik. De mégis, különösen az iskoláztatás és a közegészségügy megérdemelné, hogy a város többet tegyen ezeknek a pusztákon lakó sok ezer szegény ember érdekében. De ha eddig mostoha gyermeke volt is a városnak a puszták kulturális és közegészségügyi szükséglet, most már elérkezett annak ideje, hogy komolyan foglalkozzék ezen kérdésekkel is a város közönsége. Elég rémutatnunk a tanyai gyermekek tömeges iskolázatlanságára. Van más kéyszerítő körülmény is. Ép most bocsátott ki a belügyminiszter egy rendeletet, melyben a dipteria elleni védekezés módszerét állapítja meg. E rendelet olyan utasításokat ad, melyeket a rendőrség és a tiszti orvosi személyzet jelen szervezetben képtelen végrehajtanni. A rendőrfőkapitány tegnap jelentést tett e tárgyban és sürgeti, hogy a külterületek számára külön tiszti orvosi állomást rendszeresítsen. Mert csak így válik lehetővé, hogy a nagy kiterjedésű pusztákon is elég tétessék az orvosi rendőr intézkedéseknek.

— A „Csokonai-kör“ választmánya 1895. év február hó 2. napján, d. u. 5 órakor a keveskedő ifjak helyiségében ülést tart. Tárgyak: 1. A Kazinczy-pályázatok bíráló bizottságának jelentése. 2. Vértesi Arnold lemondása az elnöki tisztségről. 3. Intézkedés az 1894. évi számvizsgálat és az 1895. évi költségeirányzat tárgyában. 4. Közgyűlés határideje.

— Hol vannak a debreczeni bőrparasok. Hogy százával mutatkoznak, ha a debreczeni ipartestület megalakítását kell meggátolni, azt látjuk; de a hol akár a legközvetlenebbül magukat érdeklő haladás munkájában kellene részt venniük, ott csak tavolítással tünnek fel. Ime a bőrparasok országos egyesülete f. hó 27-én közgyűlést tart és reztaurál Budapesten és a 34 tagból álló tisztikar, melyben pl. Zilah 2 bőrparossal, Torda 4 bőrparossal van képviselve: Debreczen országos virágzó bőrparának mesterei közül egyetlen egy képviselőt nyer Ekli Gábor timár személyében meg! Amily gazdag a debreczeni bőrparasok társulata nemcsak tekintélyesebb szerepre volna hivatva az iparfejlesztés terén, de az új nemzedék fényes előmenetelét bőrpariszakiskola alapításával is felkarolni lenne köteles. Hisszük is, hogy az országos egyesületben szenvedett melezés fölébreszti bőrparosaink önértékét és csekvésvágyát, hogy legalább jövőre méltóbb legyen híréhez a szereplése.

— Debreczeni Otthonunk. Ilyen czim alatt jelent meg lapunk tegnap számban egy kedélyes kép a jövőből, a debreczeni újság írók jövőjéből. Ebben a cikkben a többek közt el van mondva, hogy Komlóssy Arthur majd óva fogja inteni a feketézőket ennek a csemegének tulságos élvezetétől, mert hiszen a sok fekete-kávétól a legerősebb szervezet is elpusztul *80 esztendőskorában*. Hát ugy is lesz ez majd bizonyosan, a mint jó (K. Gy.) megírta. Azzal a különbséggel, hogy ezt az atyai intelmet nem Komlóssy Arthur, de Komlóssy Dezső, a Debr. Ell. volt tel. szerkesztője fogja mondani, a ki ilyen jóakaratu tanácsot szolgáltat is már egy ízben Gáspár Imrénnek, mikor ez óriási edényből iszogatta délutánoként a fekete levét.

— Hadmentességi adókvetés. A hadmentességi adó fizetésre kötelezettek felhivatnak, hogy a jövő február hó folyamán a városházán fizessék hi adójukat hadmentességi adó nyilván-tartó hivatalnál.

— Rövidebb vasuti összeköttetés. Abaujvármegyében mozgalom indult meg egy Szerencstől Tallya-Abanj Szántón keresztül. Hidas Németig terjedő vasut építése érdekében. Abaujmege

közgyűlése hajlandó támogatni e vasút létrejöttét nagyobb anyagi segélyvel is. Debreczen is érdeklő az ügy, amennyiben Abaujmegye Miskolc kikerülésével egyenes összeköttetést nyerne városunkkal.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést, mely Naszády Iván kir. ítélőtáblai bíró családját ért vesztéséről ad hirt: „Naszády Iván debreczeni kir. ítélőtáblai bíró és neje született Czárán Julia, gyermekeik Péter, Tibor és László, valamint rokonai nevében fájdalommal tört szívvel tudatja, felejtetetlen testvére, sógora, nagynénjük, illetve rokonok, özv. Alexievits Sándorné szül. Naszády Etelkának, f. év január 30-án este 10 órakor, élete 51 évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát. A megboldogultnak bült tetemei 1. évi február hó 1-én d. u. ¼ 4 órakor Debreczenben a kórház halotti termében fognak a r. kath. egyház szertartása szerint beszéltetni és onét örök nyugalomra az „patelki (Aradmegye) sírkertbe szállítani. Kelt Debreczenben, 1895. január 31-én. Béke poraira!”

— **A tornacsarnok helye.** A tornaegylet nevében dr. Kenéz Gyula elnök új kérvényt adott be a városhoz, amely kérvényben a tervezett állandó tornacsarnok számára a felbogyott ana-utcai ref. leányiskola telkét kéri átengedni. Ez a telek alkalmatosnak mutatkozik a tornacsarnok elhelyezésére.

— **Königswarter báró és neje.** A minnek a bekövetkezését már jó ideje jelentgették. N. Váradról, tegnap következett be. Königswarter Hermann báró, a biharmegyei ismert nábob, feleségével, Blaskovich Melanie urasszonnyal s két gyermekével egyetemben tegnap délelőtt a r. kath. hitre tért át. Jobban mondva ő maga áttért, neje pedig, ki tudvalegőleg terjhezmentekor lett ura kedvéért izraelita vallású visszatért az anyaszünetegyház kebelébe. A családot Schlauch Lőrincz bíboros püspök keresztelte meg a nagyváradi székesegyházban, a keresztapa tisztét pedig Gerliczy báró teljesítette. Königswarterék átterése, kerek egy millió forintot juttat jótékony célra. Ennyit kell ugyanis fizetnie a bárónak az öreg Königswarter végakarata értelmében, ha elhagyja a zsidóhitet.

— **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi számában közöltük dr. Kardos Samu ügyvéd ur kezéből véve, Máthé György jogosi főgymn. tanár levelét és nyilatkozatát. Ez a levél és nyilatkozat a nyomda tévedéséből „Nyilt-tér” rovat helyett „A közön-ség köréből” rovatban jelent meg.

— **Lapunk mai számához** van mellékelve Paczelt János mag- és virág kereskedésének terjedelmes árjegyzéke, mely virágkedvelő olvasóink szives figyelmébe ajánlunk.

Táviratok.

A közoktatási budget tárgyalása.

Budapest, január 31. (A D. E. ered. táv. Érk. 3 ó. 30 p.) A képviselőházban ma folytatták a közoktatásiügyi budget tárgyalását. A mai ülésen első szónok volt Márkus József (nemzeti párti), ki a közoktatási törvény revízióját kéri; bizik Wlasitch jövő működésében. Deegen Gusztáv helyesli Wlassich programját.

Wlassics Gyula miniszter az egész Ház helyeslése között reflektált a vitában fölhozottakra, kijelentve, hogy mindig legfőbb feladatának fogja ismerni a nemzeti kultúra fejlesztését. Nagy érdeklődést keltett a miniszternek az a kijelentése, hogy a nők érdekében megfontolja, vajjon nem lehetne őket orvosokká, gyógyszerészekké képezni.

Az ülés végén Drakulits Pál szólott támadva a kormány egész politikáját.

A főtőzsde kirablása.

Budapest, január 31. (A Debr. Ell. ered. távirata. Érkezett d. u. 4 ó.) A váci-utcai nagytőzsdét, mely Mayer és Véri tulajdonát képezi, ma éjjel kirabolták, a kasszát feltörték és több ezer forint készpénzt, valamint sok drága szívtart elraboltak. A rablás nagyon gyanusnak tűnik fel a rendőrség előtt, mivel a váci-utcai tizleteket sültien őrzik a kirendett boltőrök.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Budapest, január 31. (A D. E. ered. táv. Érk. 4 ó.) Kőrmöczbanyán a ruttkai gyorsvonat utólérte az előtte haladott tehervonatot és annak három kocsiját összetörte; a tehervonatot egyik fékezője halálát lelta az összeütközésnél.

Nyilt-tér.*

A Debreczeni Reggeli Ulság mai számában „Szerencsétlenség mosnak” című közlemény csupán egy pontjára — (hiszen a többi úgy is elvégzi az elfogulatlan bíróság) kívánok reflektálni. Ez a pont az, hogy mit keresett hát Lichtblau Albert ur az önkéntes tanfolyam igazgatója a „Debreczeni Hirlap” szerkesztőségében?

Nos ha éppen tudni akarja — hát ime olvassa el a Lichtblau Albert saját kezűleg írt és aláírt nyilatkozatát, mely így hangzik:

Nyilatkozat.

Kötelességemnek tartom a valósághoz hűven, teljes őszinteséggel kijelenteni, hogy a „Békési affaire” telmerülése alkalmával a Békési Gyula tavol-létében azért mentem el a „Debreczeni Hirlap” szerkesztőségébe és pedig Békési Gyula kir. tanácsos, tankerületi főigazgató ur tudta és megkérdezése nélkül, mert nevezett főigazgató urnak én is adtam ilyen természetű apróbb sziveségi kölcsönöket, melyeket azonban Békési Gyula ur épen Némethy Károly utján, folyó évi január hó első hetében nekem fizetett, a mely alkalmával én a kölcsönökről szóó elismervényeket a szövegnek tényleg ki is adtam. És minthogy két vagy három nappal a tartozás kiegyenlítése után Bekésitől egy pár sorban felszólítást kaptam, hogy a nálam levő és általa kiíratott elismervényeket adjam ki, okszerűleg nem lehetett mást gondolnom, mint hogy a szolgáló a gazdájának nem adt a vissza az elismervényeket hanem azokat eliskasztotta és ugy a szolgáló iratai között talált elismervényeket (melyeket én természetesen soha nem láttam) nem lehetnek mások, mint azok, melyeket a szolgáló én adtam volt ki — hogy gazdájának kézbesítse vissza azokat.

Ezen nyilatkozatom tartalmára az esküt is kész vagyok letenni.

Debreczen, 1895. jan. hó 31-én.

Lichtblau Albert.

A fenti nyilatkozathoz azt hiszem minden commentár felesleges, legfeljebb azt az egyszerű — de igaz közmondást fűzhetem:

„Ovj meg uram Isten jó barátaitól ellenségeim ellen majd megvédelmezem én magamat.”

Debreczen 1895. jan. 31-én.

Dr. Kardos Samu.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tegnap e lap hasábjain a „Közön-ség köréből” rovatban a „Debreczeni Reggeli Ulság”

Az e rovat alatt közölttekért nem vállal felelő-séget a szerk.

ban megjelent „Tankönyvgyártás” közleményhez Máthé György mosdó és mosakodó leveleket közöl.

Mután nevémet is bekeveri, az igazság-hoz hűven, félremagyarázások kikerülése végett kijelentem, hogy tudakozódtam és adatokat kértem tőle a Békési ellen indított peréről.

Indokoltam kérelmemet azzal, hogy azaz ember — Békési — részrehajló eljárásával engem tökéletesen szerencsétlenné tett és anyagilag is ez által roppant kárt szenvedtem.

Igaz, Máthé György nem adott adatokat és óvást tett a közölhetés ellen.

Kijelentem, amit Máthé Györgytől tudok Békésire vonatkozólag — egyetlen szót sem szóltam senkinek, sem levelét nem produkáltam senki előtt, szigorúan megtartván a levéltitok szentségét.

A mit azonban saját tapasztalatom árán szereztem, nem állt érdekemben abból díszetti dolgot csinálni Békésivel szemben.

A helybeli bírósághoz a per beadatott 12143/94 sz. a.

Elmarasztaló ítelet hozott 1356/95 sz. a. Ma pedig ennek végrehajtása iránt ad-tott be a kérvény.

Meggyőződésem az, hogy a közvéleménynek joga van minden különösen magas állású egyének — nyilt ügyeit nyiltan bírálni.

Végül pedig, ha Máthé György megengedi, szivesen közöltetem hozzám intézett sorait.

Soraim szives közzétételét kérve vagyok tekintetes szerkesztő urnak kész szolgálja.

Debreczen, 1895. január 31.

Franciscs.

Törvényszéki csarnok.

A szövetségi bűnpör. A gazdák és iparosok általános szövetsége bűnpörében Szöke István elnök tegnap este 6 órakor hirdette ki a bíróság ítéletét. Csulak Kalman I. rendű vádlottat elítélte a törvényszék a btk. 361. §. szerint minősülő sikkasztás, továbbá a btk. 401. §-ba ütköző és a 403. §. 2. pontja szerint minősülő hűtlen kezelés és a bünt. tkv. 305. §-ba ütköző s a 356. §-a szerint minősülő magánkirathamítás bűntette miatt 7 havi börtönre, 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak elvesztésére. Szöllösi Belát a btk. 403. §-ba, 96. és 99. §-ba ütköző sikkasztás miatt szintén 7 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, Thalvizter Alajost pedig ugyanazon §-ok szerint 6 havi börtönre, 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet kihirdetése után elők a szépen kidolgozott, terjedelmes bírói megokolást olvasta föl, még egyszer ismételte az ítéletet megkérdezte az elítélteket, megértették-e az ítéletet. Thalvizter Alajos erre megjegyezte, hogy megértette a 6 hónapot, de hogy miért kapta, azt nem tudja megérteni. Elnök figyelmezteti elítélteket, hogy itt nincsen helye kritizálásnak. Mindhárom elítelt fölébegett, ugy szintén a királyi ügyész is, a büntetések su yosbitásaétt.

* Debreczeniek pore a Csáky grófok ellen.

Lapunk tegnapi számában hirt adunk arról a tárgyalásról fogva igen érdekes peréről, melyet Kövesdy János (ügyvéd Szilágyi Karoly) és Czégely Ferencz (ügyvéd dr. Kósa János) Csáky grófok bhar- és szepesmegyei családi uradalmának részes tulajdonosai ellen. Kövesdy azon meggyőződésben, hogy az általa adott kölcsönzés feltételeül eleve kikötött, biztossitékához hozzák a kelli jutnia, és azon hitben, hogy a szóban forgó ingatlanoknak a hittizomány alapításához engedhetetlenül szükséges királyi jóváhagyás kimutatása nélkül hitbizományaikultörtént telekkönyvi kitüntetésre, tehát a köztörvények alól elvonása nemcsak eredetileg semmis és érvénytelen, hanem oly világos törvénytelenység, amelynek eltávolítását a mi igazságügyi kormányunk hivatalból el fogja rendelni: az igazság-

A kis lutri huzásai.

— Január 30.-án —

Brün : 84 79 3 7 55

Közgazdaság.

Debreczeni piac. Jan. hó 29 heti vásárban
 g a b o n a n e m ű e k közül piacra ke-
 rült buza 120.00 mm. 6.20—6.10—6.00 frt
 kétszeres 106.00 mm. 5.80—5.75—5.70 forint
 rozs 96.00 mm. 5.00—4.90—4.85 frt. árpa
 76.00 mm. 6.00—5.60—5.85 frt. zab 61.00
 mm. 6.00—5.90—5.85 frt, tengeri 211.00
 mm. 6.40—6.20—6.25—; ó t e n g e r i
 ———— frt, köles 6 60 ——— frt —
 köleskása 12.00 frt, burgonya 2 00. frt. Széna
 100 kilónként, I. r. 3.30, II. r. 2.80, mont-
 liszt 11.20, zsemléliszt 10.80 frt. Ló
 felhajtott 380 darab, elkelt 181 db. Szarvas
 marha felhajtott 780 darab, elkelt 450 db.
 Sertés felhajtott 3450 db. elkelt 1220
 db. S o v á n y s e r t é s páronként 6—12 hóna-
 pos 10—18 frt, 15—20 hónapos 18—30 frt,
 18—24 hónapos 30—40 frt, öreg sovány 40—50
 frt. Kővér sertés kilója 38—42 kr. 100 kiló ó
 szalonna 44—42 frt. Új szalonna ——— frt. Juh,
 telhajtott ——— darab. — Elkelt ——— darab.
 H u s á r a k: marhahus kilója 40, 44, —, —.50
 52, 54 56. (kóser) 60 kr. Borju hus 50—60 kr, ser-
 téshus 44—48—56 kr. Juh hus 24 kr. 28 kr.
 Négyköbméter tölgy tüzifa 12 frt, büfka 13 nyárfa
 7 frt. Négy köbméter fa felvágása 2 frt — kr.
 beszállítás 1 frt. 20 kr. N a p s z á m á r a k:
 férfi ellátással — kr. ellátás nélkül — frt — kr,
 nő ellátással — kr., ellátás nélkül —
 kr., — gyermek ellátással kr., ellátás nélkül kr.

Kőbányai sertés vásár.

Január hó 30. Hizott sertés árak: 1
 Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkin.
 400 klgramm felüli súlyban) 42—43 krig.
 Öreg közép (páronkint) 30—40 kilogramm
 súlyban 42—43 krig. — Fiatal nehéz (páron-
 kint 320 kilogramm felüli súlyban) 44—45.
 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilog-
 ramm súlyban 44—44½ krig. — Fiatal könnyű
 (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban 43½ krtól
 44½ krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint
 280 klg. feüli súlyban) 42—43. krig. Közép
 (páronkint 220—280 klgrig terj. súlyban) 42—
 43 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő
 súlyban) 43 krtól 43½ krig

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 95 sz. Páratlan bérlet.

Ma osüörtökön Január 31-én.

A pálinka.

Színmű 5 felvonásban, 8 képben. Zola című
 regénye után írták Busnach V. és Gastineau.
 Fordította Rákosi Jenő. (Rendező Pechy K.)

Holnap Pénteken 1895. február 1-én.

Páros bérletben.

Hamu pipőke.

Látványos tündér regé dalokkal és tánczokkal
 6 képben. Görner után írta Vecsey Leó.

H E T I M Ū S O R :

Szombaton, február 2. P a r a s z t b e-
 s ű l e t. (Mascagni operája) és Huszár-
 szerelem (vigjáték, írta Murai Károly.)
 Páros bérlet

Vasárnap február 3. F e l h ő K l á r i
 népszínmű. Írta R á t k a y L á s z l ó. Páratlan
 bérlet

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: **Bötvös K. Lajos.**

Helyettes szerkesztő: **Katona Imre.**

Miután az üzletemet Löw Zsigmond
 divat-áru kereskedő urnak kiadtam —
 tehát az idő rövidsége folytán még a
meglévő áruimat még mos-
tantól olcsóbban árusítom el.

Forgách Károly

ékszerész.

2138

I. 1895.

Árlejtési hirdetmény.

Hajdu-Szoboszlón 1895. évi ápril 1-én kir. adóhivatal állittatik fel,
 melynek butorzata és felszerelése nyilvános árlejtés útján a debreczeni m. kir.
 pénzügyigazgatóság által fog beszereztetni.

A szükséges felszerelés a következő tárgyakból áll:

A butor neme:

I. A két földszent szobájába:		III. Szolga szoba (előszoba):
2 darab	író asztal állvány rekeszszel és fiókkal.	1 darab közönséges sima (író) asztal záros fiókkal.
2	„ álló író asztal (palpitos).	1 darab faszék.
1	„ fizető asztal marvány lappal, rekeszes beosztású fiókkal.	1 „ fali ruha fogas.
1	„ Sima asztal könyveknek s egyéb iratoknak.	1 „ köpő láda.
1	„ rekeszes fali állvány pénzügyi közlöny s egyéb könyveknek.	IV. Felszerelvények:
1	„ zárt szekrény a fizeteses nyomtatványoknak.	2 darab létra.
4	„ nádszék.	1 „ prés-asztal csavar szerkezettel.
1	„ mosdó szekrény.	1 „ harapófógó.
1	„ áló ruha fogas.	1 „ balta.
2	„ köpő láda.	1 „ véső.
		1 „ vaskalapács.
		1 „ fakalapács.
		1 „ lyukasztó vas a szelvények átütéséhez.
		2 „ vizes kancsó.
		2 „ bádóg tálcza.
		8 „ ivó pohár.
2	„ író asztal állvány rekeszszel és fiókkal.	1 „ bádóg vízfordó kanna.
1	„ mosdó szekrény.	1 „ kefeseprő.
4	„ nádszék.	2 „ kézi porkefe.
2	„ köpő láda.	1 „ szemét lapát.
1	„ kis fali fogas.	1 „ vaslapát.
1	„ hosszú (2 öles) álló asztal alsó rekeszszel (egyenes adókönyvek s naplók számára)	3 „ tűzfógó.
1	„ hosszú (2 öles) álló asztal alsó rekeszszel (kéllétkügyi könyveknek közönséges sima asztal (a közönség számára).	3 „ tűzhorog.
1	„ zárt szekrény szabványoknak.	12 „ törülköző.
1	„ nagyobb fali állvány kisebb és nagyobb rekeszszel iratoknak nyomtatványoknak és iktató könyveknek.	8 „ gyertyatartó.
1	„ hosszú 2 öles karos pad a közönség számára.	6 „ tinta tartó.
1	„ köpő láda a közönség számára.	6 „ porzó tartó.
1	„ hosszabb fali ruha fogas (a közönségnek).	5 „ vonalozó.
1	„ fali óra.	2 „ fatál, apró pénznek.
		1 „ szivacs.
		1 „ csésze a szivacsához
		1 „ fekete tábla a határidő jelzéshez.
		5 „ papír olló.
		1 „ kézi méter mérték.
		1 „ tízed súlymérték.
		1 „ bőrtáska a levelek hordására.
		1 „ heveder (Gurten).
		80 „ deszka az iratok csomagolására.
		3 „ fatartó láda.
		1 „ kis asztal a pénzszekrény számára.

Felhivatnak mindazok, kik a felsorolt tárgyak szállítására vállalkozni kívánnak, hogy csakis az összes felszerelésre vonatkozó írásbeli zárt ajánlatukat 1895. évi február 16-án déli 11 óráig a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság főnökségénél a vállalati főösszeg 10%-ának megfelelő bánatpénzzel, vagy ennek az összegnek a debreczeni m. kir. adóhivatal által letétbe helyezését bizonyító letéti nyugtával felszerelve adják be. Elkészen érkezett ajánlatok el nem fogadtatnak.

Az ajánlat kívül a borítékon következő felirással látandó el.

„Ajánlat”

a h.-szoboszlói kir. adóhivatal butorzatának és felszerelésének szállítására.
 Az ajánlatok felbontása nyilvánosan 1895. február 16-án déli 12 órakor történik, s a legmegbízhatóbb ajánlattevővel a szerződés is lehetőleg azonnal megkötetik.

Megjegyeztetik, hogy a beszerzendő tárgyaknak bár egyszerű, de jó és tartós anyagból kell készülniök s hogy azokat vállalkozó saját költségén lesz köteles a h.-szoboszlói adóhivatalhoz és pedig legkésőbb 1895. évi márczius 15-ig elszállítani.

Debreczen, 1895. január 26.

OROSZ.

Szives megfigyelésül!

Mi tisztelettel alulírottak

Schloesser-Germain és társ.
cognac-termelők

Promontoron

az 1886—1894-iki évetési időszakban francia módon készült cognacunkat eddig csak a kivitel és nagyban való kereskedés számára hordókból bocsátottuk forgalomba.

Az évenként felretett raktárakból ezuttal négy évfolyamot választottuk ki, amelyek a következő keresk. törvénysz. kéleg védett czéggel alatt

SCHLOESSER-GERMAIN & Co
COGNAC

Distillerie Française Modell
PROMONTOR.

4 minőségben * * * * * er dei palaczkokban is kerülne eladásra.

A magyar korona országai számára egyedüli nagyban való elárúitással évek óta az egész országban jóhírű czéget: **L. Sten & Robitschek** **Bécs, III., Dianagasse** biztuk meg.

Mély tisztelettel

Schloesser-Germain és társ.

Arany érem Pécs 1888.

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti mellthea.

Egy nagy csomag 40 kr. egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben **Dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszerertárában.

(Telefon hálózati 5-ik szám.)

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki fűszerkereskedő urakat, valamint a magánfogyasztókat, miszerint a nagyváradi Berger Daniel több világhiállításon kitüntetett **élesztő gyártmányából**, egyedüli és állandó raktárt birok és t. vevőimnek — **mindennap friss élesztővel** — szolgálhatok, megjegyezve, hogy ismét eladókat 20% árengedményben részesítem.

Kérem szives megrendelésüket

KOHN LAJOS,

Nagy-Hatvan-utca 1099. szám
Mayer Ferencz-féle ház.

Meghívó.

A debreczeni kölcsönös segélyező egyesület mint szövetkezet
1895. évi február 17-én délelőtt 10 órakor

a városháza nagy-tanács-termében

XI. ÉVI

rendes közgyűlését

fogja megtartani, melyre az egyesület tagjai ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg és számadások, valamint a felszámoló VI-ik vagyis az 1889-diki évtársulat-vagyon-mérlelőnek előterjesztése.
3. A VI-ik vagyis az 1889 ki évtársulat felszámoló bizottságának jelentése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és annak alapján az igazgatóság, a felszámoló bizottság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása
5. A VII. vagyis 1890-iki évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.
6. Az igazgatóság kiegészítése, u. m.: 5 kilépő és egy elhalt igazgatósági tag helyének betöltése.
7. Esetleges indítványok.

JEGYZET: Az évi mérleg és számadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal, az egyesület helyiségében Kossuth-utczán, Zádor Lajos ur házában — minden egyesületi tag által a hivatalos órákban átvehetők.

Kivonat a alapszabályokból 28 §. A közgyűlésen az egyesület minden tagja, minden betét után egy szavazattal bír, — de tíz szavazattal többet senkinek gyakorolhat, a szavazat érvényességéhez a **betéti könyvecske felmutatása szükséges.**

Minden egyesületi tag csak egy megbízást vállalhat magára, mely megbízást a közgyűlés előtt az elnöknek tartozik írásba átadni. — A megbízás csak 10 szavazatra jogosíthat.

Kelt Debreczenben, az 1895. évi január hó 19-én tartott igazgatósági üléséből.

Simonffy Imre

kir. tan. egyesületi elnök.

Vadon Sándor

jogtanácsos egyesületi jegyző.

Uj találmányu

Takarmány-füllesztő-gép

két hectás beltartalommal,

gyakorlati tapasztalatok után, a legbiztosabban erős kázánlem ezből készítve, mely minden gazdaságban nagy előnyénél fogva pótolhatlan szükségletet képez, melyet jó minősége és czélszerűsége — szemmel tartva különösen a kisebb gazdák érdekeit is — ajánl.

Mintán ezen gépekből folytonosan raktárt tartok, ajánlom azoknak megtekintését a t. gazda közönség figyelmébe.

Árak a lehetőleg jutányosak, úgy hogy azokat bármely gazda könnyen megszerezheti.

Minél tömegesebb látogatást és megrendelést kérve — vagyok

teljes tisztelettel

Németh Gyula

Szèchenyi-utca 1774. sz.